

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **S. A.**, **K. B.**, **K. S.**, **M. W.**, skazanych z art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 11 §
3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 20 marca 2024 r.

kasacji wniesionych przez obrońców
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 17 maja 2022 r., sygn. akt IV Ka 217/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w
Krakowie
z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 40/20/S,

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. uchyla zaskarżony
wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Krakowie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

2. zarządza zwrot S. A. oraz M. W. uiszczonych opłat od kasacji.

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 40/20/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie uznał S. A., K. B., K. S. oraz M. W. winnymi popełnienia czynu z art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 217 § 1 k.k. oraz w zw. z art. 11 § 2 k.k. i skazał odpowiednio: S. A. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz roku ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie; K. B. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie; K. S. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie; M. W. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Dodatkowo opisanym powyżej wyrokiem S. A. i M. W. zostali uznani za winnych popełnienia przestępstwa z art. 191 § 1 k.k. i za ten czyn wymierzono im kary 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary roku ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, a nadto popełnienia występku z art. 245 k.k. i za ten czyn wymierzono im kary 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary roku ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Ponadto, Sąd uznał M. W. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 270 § 3 k.k. i za ten czyn wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę roku ograniczenia wolności polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Jednocześnie w miejsce orzeczonych w wyroku jednostkowych kar pozbawienia wolności i kar ograniczenia wolności Sąd orzekł wobec S. A. łączną karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz łączną karę roku i 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na świadczeniu nieodpłatnej

kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie, a wobec M. W. łączną karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz łączną karę roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na świadczeniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonych oraz oskarżyciela posiłkowego, wyrokiem z dnia 17 maja 2022 roku, sygn. akt IV Ka 217/22, Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca wszystkich skazanych, zaskarżając go na ich korzyść w części oraz zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów postępowania - art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez błędną kontrolę instancyjną wyroku Sądu Rejonowego w zakresie dotyczącym oceny dowodu z zeznań świadka K. M.” Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy Kraków-Śródmieście Zachód w Krakowie wniosła o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej. Odpowiedź na kasację wniósł także oskarżyciel posiłkowy i wskazując na uchybienia popełnione przez Sąd I instancji wniósł o przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Prokurator Prokuratury Krajowej wskazała na rozprawie na możliwość wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 p 1 pkt. 2 k.p.k. związanej z obsadą Sądu odwoławczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się skuteczna w tym znaczeniu, że wobec ujawnienia się bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k., związanej z wadliwie ukształtowanym składem Sądu II instancji, doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W ocenie Sądu Najwyższego wadliwość zaskarżonego wyroku związana z bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., dotyczy zasiadającego w tej sprawie w składzie Sądu Okręgowego w Krakowie sędziego J. D. Sędzia ten został już poddany przez Sąd Najwyższy dwukrotnie

testowi bezstronności i niezależności, a wyniki tych testów były w obu przypadkach negatywne. Ocenę tę podziela także Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu w sprawie III KK 362/23.

Sąd Najwyższy odwołuje się w tym zakresie do uchwały trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20, podkreślając, że wykładnia prawa zawarta w tej uchwale jest obowiązująca i w myśl art. 87 ust. 1 ustawy o SN Sąd Najwyższy pozostaje nią związany jako zasadą prawną. Sędziów tego Sądu nie może zatem zwolnić z obowiązku jej przestrzegania żadna subiektywna czy inna okoliczność, w tym zgłoszone do uchwały zdanie odrębne, czy interes w korzystnej dla sędziego, a odmiennej wykładni przepisu art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. Związani uchwałą trzech Izb Sądu Najwyższego pozostają co oczywiste także sędziowie Sądu Najwyższego orzekający w innych niż Izba Karna izbach tego Sądu. Oczywistym jest też, że niczego w tym zakresie nie może zmienić wskazywany niekiedy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61, skoro jego rozstrzygnięcie nie należy do zawartego w art. 188 Konstytucji RP katalogu orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (por. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Tylko zaś te orzeczenia z mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji RP uzyskują moc powszechnie obowiązującą. Powołane orzeczenie Trybunału, wydane w sprawie U 2/20, stanowiące z powodu swej wadliwości co najwyżej niewiążący wyraz określonych poglądów prawnych co do wykładni konkretnych przepisów nie uzyskało zatem ani mocy powszechnie obowiązującego orzeczenia, a więc co oczywiste nie mogło uchylić uchwały trzech połączonych Izb SN (BSA I-4110-1/20), ani też nie zawiera argumentacji zasługującej na uwzględnienie.

Jak wynika z treści uchwały trzech Izb Sądu Najwyższego „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia

standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.” W odniesieniu do sędziów sądów powszechnych wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje zatem wprawdzie automatycznie, że sąd z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Jeżeli jednak ujawnione zostaną przez strony albo staną się Sądowi Najwyższemu znane z urzędu okoliczności wskazujące na wątpliwości co do bezstronności sędziego rozwiązać je może albo potwierdzić szczegółowe ich badanie, do którego Sąd Najwyższy jest uprawniony i zobowiązany zarazem.

Stanowisko to znalazło swoje wzmocnienie w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, dotyczącej statusu Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3; dalej: „ustawa nowelizująca KRS”), w której trafnie stwierdzono, że nie jest ona już organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1. Podobne stanowisko zajął także w tym zakresie Europejski Trybunał Praw Człowieka (dalej ETPCz) w sprawie *Reczkowicz p. Polsce*, podkreślając, że zmiana ustawy o KRS praktycznie usunęła nie tylko dotychczasowy system przedstawicielski, ale także gwarancje niezależności sądownictwa w tym zakresie, co w rezultacie umożliwiło to władzy wykonawczej i ustawodawczej bezpośrednią lub pośrednią ingerencję w procedurę powoływania sędziów, z której możliwości te władze skorzystały (pkt 274 wyroku z dnia 22 lipca 2021 r., skarga 43447/19; HUDOC). Do podobnych wniosków doszedł ETPCz w wyroku *Wielkiej Izby* z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie *Grzęda przeciwko Polsce* (skarga nr 43572/18).

Brak bezstronności i niezawisłości sądu, w składzie którego zasiadał sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w wadliwym procesie przed Krajową Radą Sądownictwa od 17 stycznia 2018 r., należy ustalić *in concreto* w odniesieniu do każdego z sędziów z osobna (por. uchwała Sądu Najwyższego w sprawie I KZP 2/22). Potrzebę i zasadność przeprowadzania testu bezstronności potwierdził jak dotąd Sąd Najwyższy w kilkudziesięciu zapadłych orzeczeniach stwierdzających

zarówno naruszenie standardu bezstronności w odniesieniu do niektórych sędziów sądów powszechnych powołanych z udziałem wadliwie ukształtowanej KRS, jak też nie dopatrując się uchybień z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. w odniesieniu do innych sędziów poddanych testowi bezstronności (m.in. w sprawach III KK 193/20; II KK 206/21; III KK 375/21; III KK 404/21; II KK 489/21; II KK 505/21; II KO 111/21; II KS 32/21; III KS 26/22; II KK 23/22; III KK 39/22; II KK 55/23; II KK 74/22; II KK 119/22; II KK 192/22; II KK 469/22; V KK 562/22; II KK 571/22; II KK 607/22; II KK 614/22; V KK 17/23; III KK 60/23; III KK 109/23; III KK 185/23; II KK 124/23; III KK 239/23; II KK 287/23; II KK 288/23; II KK 296/23; II KK 363/23; III KK 471/23).

Z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że oprócz wadliwości samego procesu nominacyjnego sędziego, istotną rolę w tej ocenie powinny odgrywać m.in.: równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów, fakt uzyskania nominacji na stanowiska funkcyjne pozostające w dyskrecjonalnej kompetencji władzy politycznej, udział w pracach gremiów powiązanych z władzą polityczną, wykonywanie określonych zadań lub funkcji na podstawie arbitralnych decyzji władzy politycznej, co obejmuje również tzw. delegacje ministerialne, dodatkowe zatrudnienie w jednostkach bezpośrednio podporządkowanych władzy politycznej, charakter sprawy, do której rozstrzygnięcia ukształtowano dany skład sądu, a także działalność publiczna i wypowiedzi danego sędziego, wykraczające poza gwarantowane przez Konstytucję RP ramy udziału w debacie publicznej, a wskazujące na zaangażowanie w realizację określonych celów politycznych władzy wykonawczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2022 r., II KS 32/21; z dnia 30 maja 2023 r., II KK 23/22; z dnia 14 czerwca 2023 r., II KK 489/21, z dnia 12 grudnia 2023, II KK 74/22, z dnia 21 grudnia 2023., II KK 287/23).

Negatywną ocenę realizacji standardów bezstronności przez SSO J. D. przedstawił Sąd Najwyższy w wyroku z 11 października 2023 r., III KK 185/23, oraz w wyroku z 18 stycznia 2024 r., III KK 356/23. Wskazane tam okoliczności pozostają

aktualne także w niniejszej sprawie. Zasadnym pozostaje zatem wskazanie w sposób syntetyczny na następujące okoliczności dotyczące w/w sędziego:

1. sędziezia J. D. był od 2015 r. sędzią Sądu Rejonowego w Wyszkowie, a od 1 lipca 2019 r. sędzią Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.
2. Był w okresie od kwietnia 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. delegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości i pracował także w tym departamencie Ministerstwa Sprawiedliwości, którym kierował sędzia D. P.
3. Sędzia J. D. uzyskał możliwość odbycia delegacji do orzekania w Sądzie Okręgowym w Krakowie – pomimo negatywnej opinii Prezesa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.
4. Jak ustalił Sąd Najwyższy w sprawie III KK 185/23, odbycie delegacji w Sądzie Okręgowym w Krakowie przez sędziego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, a zatem w sądzie nie tylko innego okręgu ale odległej apelacji, okazało się możliwe dzięki informacji uzyskanej w sposób nieformalny przez ówczesnego Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie, sędzię D. P. od sędziego D. P., dyrektora departamentu w Ministerstwie Sprawiedliwości (protokół posiedzenia Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 17 maja 2021 r.).
5. Propozycji delegowania do orzekania w Sądzie Okręgowym w Krakowie nie składano sędziom sądów rejonowych orzekającym w okręgu tego Sądu, a innych kandydatów z Polski nie było.
6. Wniosek o delegowanie został złożony przez D. P. Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie w dniu 28 września 2020 r.; a delegację do Sądu Okręgowego w Krakowie sędzia J. D. uzyskał od 1 listopada 2020 r. do 31 października 2021 r.
7. Niedługo po uzyskaniu delegacji Sędzia J. D. zgłosił się na wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Krakowie ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r. (poz. 13). Na to miejsce zgłosił się także adwokat D. D.
8. Opinię dla potrzeb procesu nominacyjnego o kandydacie J. D. opracował na podstawie zarządzenia wydanego przez Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie, sędzia Sądu Rejonowego w Krakowie D. S., z pominięciem wyznaczenia ówczesnych dwóch sędziów wizytatorów będących sędziami Sądu Okręgowego. Była to jednocześnie pierwsza opinia SSR D. S. o kandydacie do sądu

okręgowego, a więc sądu wyższej instancji niż sąd, z którego pochodził sędzia wyznaczony do sporządzenia opinii. W tych okolicznościach decyzja o wyznaczeniu sędziego sporządzającego opinię musi być uznana za pozbawioną merytorycznego uzasadnienia, skoro jak ustalono sędziowie wizytatorzy mieli wówczas do sporządzenia odpowiednio tylko jedną oraz dwie opinie. Nie wyłączało to zatem możliwości przeprowadzenia normalnego i rzetelnego procesu opiniowania, w którym sędzia – wizytator, a zatem sędzia o wyróżniającej się wiedzy i należyтым doświadczeniu w zakresie orzekania na poziomie sądu okręgowego, ma dokonać oceny czy sędzia niższego szczebla (sędzia sądu rejonowego) ma wystarczającą wiedzę, umiejętności praktyczne i doświadczenie, by orzekać na poziomie sądu okręgowego.

9. W sporządzonej opinii SSR D. S., który nigdy wcześniej nie wydawał opinii o kandydacie do sądu okręgowego, stwierdził, że opiniowany posiada predyspozycje zawodowe i w pełni zasługuje na objęcie stanowiska sędziego sądu okręgowego, choć sam takiego stanowiska nie piastował.
10. Z informacji znajdującej się w domenie publicznej na stronie internetowej Sejmu wynika także, że sędzia D. S., który opiniował J. D. udzielił poparcia kandydaturze sędzi D. P., a zatem Prezesowi Sądu Okręgowemu w Krakowie, który zlecał mu opiniowanie sędziego J. D..
11. W toku posiedzenia Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie (w Kolegium było obecnych 10 prezesów sądów rejonowych) ujawniono nie tylko informację w jaki sposób i z czyjej inicjatywy sędzia ten znalazł się na delegacji w Sądzie Okręgowym w Krakowie, ale także sędzia ten przyznał, że złożył podpis pod kandydaturą sędzi I. B. do Krajowej Rady Sądownictwa.
12. Na SSR J. D. oddano 8 głosów „za” i 7 głosów „przeciw”, a za drugą zgłoszoną kandydaturą dr D. D. (adwokata od 2013 r., doktora nauk prawnych) było 6 osób „za”, 6 osób „przeciw” i 3 się wstrzymało. Poparcie Kolegium większością jednego głosu uzyskał więc sędzia J. D.
13. Sędzia J. D. udzielił poparcia także innym sędziom kandydującym do Krajowej Rady Sądownictwa, tj. sędzi D. P., K. M. oraz P. S., a więc w tym osobie, która wystąpiła o jego delegację do orzekania w Sądzie Okręgowym. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że sędzia udzielający, mimo stanowczego orzecznictwa

Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości UE, poparcia kandydatom do niekonstytucyjnego organu jakim było w tym okresie KRS, w sposób jednoznaczny wyraża aprobatę dla politycznych celów, jakie towarzyszyły ówczesnej większości parlamentarnej w „reformach” sądownictwa i zmierzały do podporządkowania władzy sądowniczej innym organom władzy.

14. W Krajowej Radzie Sądownictwa obu kandydatów oceniał trzyosobowy zespół członków KRS, adw. D. D. uzyskał 2 głosy „za” i 1 głos wstrzymujący się, a J. D. otrzymał 1 głos „za” i 2 głosy wstrzymujące się. Rekomendację uzyskał więc adw. D. D.
15. W trakcie posiedzenia KRS w dniu 15 lipca 2021 r. zespół rekomendował adw. D. D. Wówczas zabrała głos D. P., będąca członkiem KRS i jednocześnie dalej prezesem Sądu Okręgowego w Krakowie, wskazując na to, że lepszym kandydatem jest sędzia J. D. Efektem głosowania było to, że adw. D. D., który był rekomendowany przez zespół, otrzymał 5 głosów „za” i 15 wstrzymujących się (0 „przeciw”), zaś J. D. 16 głosów „za” i 4 wstrzymujące się (0 przeciw). W efekcie postanowieniem z dnia 11 października 2021 r. sędzia J. D. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie.
16. Brak adnotacji o dacie złożenia podpisu przez J. D. na liście poparcia dla D. P. nie pozwala na stwierdzenie, czy już w dacie głosowania nad kandydaturą J. D. powinna ona wyłączyć się od udziału w posiedzeniu. Jednak wskazane wyżej okoliczności dowodzą, że D. P. była osobiście zainteresowana forsowaniem tego kandydata, mimo że miał on gorszą opinię kwalifikacyjną oraz nie miał aprobaty zespołu KRS. Podkreślić trzeba, że w uchwale wskazano, iż ocenę kwalifikacyjną J. D. sporządził D. S.– „sędzia wizytator Sądu Okręgowego w Krakowie”, co nie było wówczas prawdą.
17. W kilka miesięcy po objęciu stanowiska w Sądzie Okręgowym w Krakowie w dniu 12 lipca 2022 r. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych SSA P. S. powołał sędziego J. D. na funkcję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Krakowie na czteroletnią kadencję.
18. Przyjęcie takiej funkcji w czasach, w której Rzecznik P. S. oraz jego zastępcy podejmowali się ścigania dyscyplinarnego sędziów powszechnych za treść wydawanych orzeczeń lub wręcz odsuwali sędziów od orzekania za stosowanie w

swoich orzeczeniach norm konwencyjnych oraz traktatowych (por. np. wyroki SN: z dnia 19 października 2022 r., II KS 32/21, OSNK 2023, z. 5-6, poz. 24; z dnia 15 lutego 2023 r., II KK 571/22, OSNK 2023, z. 5-6, poz. 27), musi być ocenione jako jednoznaczny wyraz aprobaty przez sędziego J. D. dla takiego sposobu wykonywania funkcji w systemie dyscyplinarnym, który to system był w istocie podporządkowany woli Ministra Sprawiedliwości.

19. W dniu 3 sierpnia 2022 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, delegował na okres jednego roku sędziego D. Ś. do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Delegacja zaczęła się 1 września 2022 r., a zatem niespełna rok po nominacji na sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie.
20. W dniu 15 marca 2023 r. Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie zasygnalizował Prezesowi Sądu Okręgowemu w Krakowie wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości o delegację dla sędziego J. D. na okres jednego roku. Wnioskiem tym zajęło się Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie, w skład którego wchodziłi sami prezesi sądów rejonowych oraz Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie. Pomimo takiego składu Kolegium (wszyscy prezesi podlegli służbowo Prezesowi Sądu Okręgowego oraz pośrednio także Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie) jeden prezes był przeciw, 7 wstrzymało się od głosu, zaś za były 4 osoby (Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie, Prezes Sądu Rejonowego w Chrzanowie oraz prezesi sądów dla Krakowa – Nowej Huty i Krakowa-Podgórze). Formalnie podjęto pozytywną uchwałę, albowiem głosów za było więcej niż przeciw, ale trudno nie dostrzec, że nawet środowisko prezesów sądów rejonowych nie poparło tej kandydatury.
21. W dniu 12 stycznia 2024 r. Minister Sprawiedliwości odwołał sędziego D. Ś. z delegacji w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie.

Sąd Najwyższy wyraża zatem pogląd, że w odniesieniu do SSO J. D. zarówno w okresie delegacji z Sądu Rejonowego w Bydgoszczy do Ministerstwa Sprawiedliwości, delegacji do Sądu Okręgowego w Krakowie, jak też już po uzyskaniu nominacji do Sądu Okręgowego w Krakowie i wreszcie w okresie uzyskania kolejnej delegacji tym razem do Sądu Apelacyjnego w Krakowie ujawnił się w ten sposób i utrzymywał, w tym w okresie w którym wydany został zaskarżony kasacją wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie, bezsporny i oczywisty jego związek z

organami władzy wykonawczej oraz innymi osobami bezpośrednio biorącymi aktywny udział w zamachu na niezawisłość i bezstronność sądów. Wskazuje on bezsprzecznie na brak bezstronności i niezawisłości w rozumieniu standardu wynikającego z nakazów Konstytucji, aktów prawa międzynarodowego oraz ustawy procesowej. Powyższe świadczy ponadto, w ocenie Sądu Najwyższego, o ponadprzeciętnym i nieuzasadnionym w żadnym stopniu doświadczeniem zawodowym sędziego J. D. zaufaniu, jakim został on obdarzony przez kierownictwo Ministerstwa Sprawiedliwości w latach 2018-2023, a także od 2020 r. kierownictwo Sądu Okręgowego w Krakowie, Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz przez członków wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa, a wreszcie przez uczestniczącego w próbach podporządkowania sądów organom władzy wykonawczej Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych.

Sąd Najwyższy uznał za konieczne podkreślić, że wprowadzie w chwili obecnej ustaje tak silne jak dotąd bezpośrednie zagrożenie naruszania przez organy władzy wykonawczej niezawisłości sądownictwa, a także zmniejszona została aktywność (intensywna zwłaszcza w latach 2018-2023) tych sędziów pełniących nadal funkcje rzeczników dyscyplinarnych, których celem było represjonowanie sędziów sprzeciwiających się podporządkowaniu władzy sądowniczej woli Ministra Sprawiedliwości, to jednak przytoczone wyżej fakty dotyczące przeszłości SSO J. D. jak i chwila wydania zaskarżonego kasacją wyroku (17 maja 2022 r.) w pełni uzasadniają tezę o braku u wyżej wymienionego przymiotów gwarantujących, że sąd z jego udziałem był w chwili wydania zaskarżonego kasacją wyroku sądem niezależnym i bezstronnym, w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 KPP UE oraz art. 6 ust. 1 EKPC.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Andrzej Stępka Andrzej Tomczyk Paweł Wiliński

[PGW]

[ms]

